

NÁTTÚRUVÍSINDAEILDIN

Nóatún 3, 100 Tórshavn
 Postrúm 2109, 165 Argir
 Tlf: 35 25 50
 Faks: 35 25 51
 nvd@setur.fo

GRANSKING

LESTUR | GRANSKING | DEILDIN | LEITA | INNANVEGGJA | ENGLISH | SEARCH

90

- Granskingarevni
- Ph.D. verkætlanir
- NVD greinasavn
- Granskingarstovnar
- Greinarøð í bløðunum
- Vísindasøgur
  - Størrí atlit til genetiska fjølbroytni
  - Íløgur í gransking í mun til BTÚ minka
  - Framvegis lítið til av toski á Bankanum
  - Dálking á Havnarvág
  - Er jarn avmarkandi fyri vøxstur í havinum?
  - Master samskipari og lestrarvegleiðari á vitjan.
  - FLL 2007 kapping
  - Føroyska bládúgván
  - Føroyska músin
  - Væleydnað seismikkferð við Magnusi Heinasyni
  - Phd_verja av alduverkætlan
  - Føroyar liggja á kantinum
  - FLL 2006 kapping
  - 163 toskar í 29 hálum á Føroyabanka
  - Toskur: ein útbrótari
  - Gróður ávirkar kreftir
  - NVD á US Naval Academy
  - 10 dagar frá Tjernobyli
  - Seismikkur á Glyvursnesi
  - Norskur ríkmaður stuðlar gransking í heimbýi sínum
  - FLL kapping
  - Balinski fyrstu ferð
  - Mest geislavirkni í Hvalvík og minst í Hvalba
  - KT-nýskapan krevur útbúgving, gransking og samstarv
  - Miðalvekt á føroyskum seyði
  - Tøknifrágreiðing: Frá atkvøðum til tingsessir
  - Irsk forbíndelse?
  - Føroyabanki
  - Alda og streymur
  - Fuglar í Viðarlundini
  - Fiskimiðasavn og kortplottari við streymkortir fyri nærleiðirnar.
  - DNA-kanningar
  - Streym til drívskipanir
  - Seismiskar kanningar á Glyvursnesi
  - Útgerð til aling á harðbalnum økjum
  - Grannljómarin
  - Geislavirkni regnaði yvir Føroyar
  - Kjafturnin á føroyabankatoskinum
  - **Gráspurvurin**
  - Føroysk mjólk
  - Seismiskar kanningar í Vestmanna

Hvaðani kemur føroyski gráspurvurin?

Í summar og í heyst eru blóðpróvar tiknir av gráspurvum ymsastaðni í Havninum. Hesir blóðpróvar skulu nýtast til DNA-kanningar, so tað kann staðfestast, hvaðani tann føroyski gráspurvurin hevur sín uppruna.

Verkætlanin verður gjørd í samstarvi við universitetið í Tróndheimi. Tað eru eisini har, ið DNA-kanningarnar verða gjørdar. Blóðpróvar skulu takast av tilsamans 150 fuglum ymsastaðni í Havninum. Eisini skulu vit nýta blóðpróvar, sum Jens-Kjeld Jensen hevur tikið í ymiskum í bygðum í Føroyum og sum hann hevur verið so beinasamur at lænt okkum.

Gráspurvurin - ein nýggjur fuglur í Føroyum • Gráspurvur kom til Føroyar í 1935/36. Teir fyrstu komu til Vágs. Í 1944 vóru teir sæddir í Svínøi, 1946 í Havn og í 1964 úti í Nólsoy. Hildið verður, at talan helst hevur verið um fleiri innrásir úr okkara grannalondum. Í dag er gráspurvurin spjaddur um tað mesta av landinum og er ein tann vanligasti fuglurin í Føroyum. Gráspurvurin er bert at finna í bygðum øki. Hóast fólk halda seg síggja henda fuglin so at siga allastaðni, so er talið av gráspurvum í dag 'einans' umleið 2500 pør. Talið um heystarnar er tó munandi lægri. Gráspurvurin leggur 2 til 3 ferðir um árið og verður eini 5-7 egg hvørja ferð. Hvørt parið fær sostatt einar 15 ungar hvørt summarið. Tí síggja vit um heystarnar einar 35000 gráspurvar flúgva millum húsini.

Støðufastur • Hóast hann í dag er sera vanligur, so vísa ringmerkingar, at gráspurvurin ikki ferðast so víða. Av 1400 merktum gráspurvum í Nólsoy eru bert 2 fingnir aftur í Havn. Talan er sostatt um staðbundnar gráspurvastovnar í ymiskum bygðunum. Hetta sæst eisini aftur á útsjóndini. Til dømis er munur á veingjaspenninum hjá gráspurvumum í ymsum bygðum. Hetta hevur Jens-Kjeld Jensen í Nólsoy skrivað eina fitta grein um í blaðnum hjá Føroya Fuglaførðifélag í 1998.

Úrslit • Úrslitini frá DNA-kanningunum skulu so samanberast við kanningar av gráspurvum í okkara grannalondum. Vit hava próvar úr Skotland, fram við norsku strondini og úr Danmark.

Út frá hesum úrslitum skuldi so borið til at svara spurningunum:

- Er genetiskur munur á gráspurvumum í ymsku bygðunum?
- Hvaðani hevur føroyski gráspurvurin sín uppruna?
- Er talan er um fleiri innrásir av gráspurvum, antin úr okkara grannalondum ella aðrastaðni frá?

Úrslitini frá kanningunum verða væntandi klár í 2005.

Les meira um føroyska gráspurvurvan.

[eym 10/10-2004]